

ÎNCHEIERE

21 octombrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de Organizația de Creditare Nebancară „Corporația de Finanțare Rurală” Societatea pe Acțiuni,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Organizația de Creditare Nebancară „Corporația de Finanțare Rurală” Societatea pe Acțiuni împotriva lui Dermenji Denis cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 28 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 03 mai 2018, SA “Corporația de Finanțare Rurală” s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Dermenji Denis privind încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la data de 03.11.2017, a fost încheiat contractul de împrumut nr.109/303/2017, în urmă căruia Dermenji Denis a primit de la SA “Corporația de Finanțare Rurală” un împrumut în mărime de 13200 lei, pentru procurarea unui bun, cu termenul de rambursare până la 30.10.2018.

A menționat reclamantul că împrumutul a fost acordat, fiind respectate condițiile specificate în pct.3.3 din contract, iar debitorul Dermenji Denis în calitate sa de beneficiar al împrumutului, a primit bunul la valoarea echivalentă sumei acordate.

A comunicat că, conform contractului încheiat, debitorul Dermenji Denis și-a asumat obligația de a efectua plățile în cuantumul și la data indicată în contract (pct.9.2.2), iar în cazul încălcării graficului de plăți indicat în pct. 4.1 a contractului, părțile au stabilit că debitorul va achita dobânda de întârziere în mărime de 1% din suma restantă pentru fiecare zi de întârziere a plății (pct.7.1.1).

A susținut reclamanta că, pîrîtul Dermenji Denis nu și-a onorat obligațiile contractuale asumate, încălcând prevederile pct.4.1 a contractului și prevederile legislației în vigoare privind executarea obligațiilor.

A indicat că, în contractul de împrumut nr.109/303/2017 din 03.11.2017, a fost stipulat dreptul Corporației de a primi toate plățile prevăzute în contract

(pct.9.1.1.) și de a cere rambursarea integrală și anticipată a întregii datorii în cazul întârzierii achitării de către debitor a ratelor lunare (pct.9.1.3.).

A declarat că, la data de 26.04.2018, datoria pârâtului Dermenji Denis față de SA „Corporația de Finanțare Rurală”, constituie suma totală de 17952 lei, iar datoria menționată este în continuă majorare până la rambursarea integrală a împrumutului și plăților aferente acestuia.

A invocat reclamanta că, în vederea soluționării pe cale amiabilă a litigiului, a expediat în adresa pârâtului reclamația cu nr. 2/2-184 din 26.03.2018, prin care debitorul a fost somat despre stingerea datoriei, iar în caz de neexecutare, urmând să fie inițiată procedura în judecată privind încasarea datoriei.

Astfel, reclamantul SA ”Corporația de Finanțare Rurală” a solicitat încasarea de la pârâtul Dermenji Denis datoria contractuală în sumă de 17952 lei și cheltuielile de judecată sub formă de taxă de stat în sumă de 600 lei.

La data de 09.09.2019, SA ”Corporația de Finanțare Rurală” a depus cerere de concretizare a pretențiilor în sensul majorării cuantumului acțiunii, solicitând încasarea de la Dermenji Denis a sumei de 51957,76 lei care este formată din: suma de 13200 lei – împrumutul restant; suma de 38757,75 lei – dobânda de întârziere; suma de 1559 lei - taxa de stat; suma de 179,60 lei - cheltuieli pentru expedierea telegramei; suma de 310 - cheltuieli pentru citarea publică (f.d.69-70).

Prin hotărârea Judecătoria Chișinău (sediul Centru) din 07 octombrie 2019 acțiunea a fost admisă parțial, fiind dispusă încasarea de la Dermenji Denis în beneficiul SA ”Corporația de Finanțare Rurală” împrumutul restant în mărime de 13200 lei, dobânda de întârziere în mărime de 2817,70 lei, precum și cheltuielile de judecată compusă din taxa de stat în mărime de 480,53 lei, cheltuieli pentru confirmarea telegrafică în mărime de 179,60 lei, cheltuieli pentru citarea publică în mărime de 310 lei, în total suma de 16987,83 lei (șaisprezece mii nouă sute optzeci și șapte,83) lei. În rest, acțiunea înaintată de SA „Corporația de Finanțare Rurală” s-a respins, ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 28 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de SA ”Corporația de Finanțare Rurală” și s-a menținut hotărârea Judecătoria Chișinău (sediul Centru) din 07 octombrie 2019.

Pentru a decide astfel instanța de apel a invocat că conform art.869 alin.(1) și (2) Cod Civil, în baza contractului de împrumut, părțile pot prevedea și plata unei dobânzi, care trebuie să se afle într-o relație rezonabilă cu rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei. Înțelegerea asupra dobânzii prin care se încalcă dispoziția alin.(1) este nulă.

Conform pct.7.1.1 al contractului de împrumut din 03.11.2017, în cazul încălcării graficului de plăți indicat în pct.4.1., debitorul va achita dobânda de întârziere în mărime de 1% pentru fiecare zi de întârziere a rambursării împrumutului. Dobânda de întârziere se va calcula zilnic la soldul restant al împrumutului, reieșind din anul calendaristic de 365 sau 366 de zile (f.d.6).

Totodată, conform informației privind datoria debitorului Dermenji Denis la data de 28.08.2019, SA „Corporația de Finanțare Rurală” a calculat o dobândă de întârziere în sumă de 38757,76 lei (f.d. 72).

În conformitate cu art. 512 alin. (1) Cod civil, în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei

prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face.

Instanța de apel a menționat că în speță, în baza contractului de împrumut, obligația lui Dermenji Denis de a da este un efect legal al acordului de voințe intervenit între părți, nefiind altceva decât un efect legal al contractului, iar sarcina instanței de apel constă în a verifica corectitudinea prestațiilor la executarea cărora debitorul Dermenji Denis este ținut să le execute prin hotărâre judecătorească.

Instanța de apel a constatat că, prin contractul de împrumut nr.109/303/2017 din 03.11.2017, s-a stabilit o dobândă ce nu se afle într-o relație rezonabilă cu rata de refinanțare a Băncii Naționale a Republicii Moldova ce a existat în timpul respectiv, din care motiv, în conformitate cu art.869 alin.(2) Cod civil, obligația de a plăti această dobândă este nulă de drept în partea în care depășește rata de refinanțare a Băncii Naționale a Moldovei. Caracterul rezonabil se determină în fiecare caz aparte de către instanța de judecată. Este rezonabilă, acea dobândă, care este mai aproape de mărimea ratei de refinanțare a Băncii Naționale a Republicii Moldova.

La fel, instanța de apel a relevat că clauza contractuală în litigiu cu referire la dobânda contractuală nu a fost una negociată, contractul de împrumut fiind redactat de partea apelantă SA „Corporația de Finanțare Rurală”, iar instanța de apel a reținut în acest context că se consideră că contractele de împrumut de acest gen, încheiate cu consumatorii, sunt preformulate standard, clauzele fiind prestabilite de către creditor, fără să se fi dat consumatorului posibilitatea de a modifica sau înlătura vreuna dintre clauze, iar eventualele diferențe dintre ele nu se datorează negocierii cu clienții, ci particularităților fiecărui client în parte.

La 17 august 2020 prin intermediul oficiului poștal Organizația de Creditare Nebancară „Corporația de Finanțare Rurală” Societatea pe Acțiuni a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și parțial a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului s-a indicat că soluția instanței de apel în sensul adoptat rezultată din interpretarea greșită a prevederilor legale ce guvernează raportul juridic litigios și circumstanțele probatorii ale dosarului, mai mult ca atât instanța de apel a examinat superficial cauza și nu și-a motivat soluția sa.

Conform art.434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a expediat participanților la proces decizia din 28 mai 2020, la data de 17 iunie 2020, însă la materialele cauzei lipsește dovada recepționării deciziei recurate. Astfel cererea de recurs declarată la 17 august 2020 de către Organizația de Creditare Nebancară „Corporația de Finanțare Rurală” Societatea pe Acțiuni este depusă în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Astfel, prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 08 septembrie 2020 instanța de recurs a comunicat intimatului recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței (f.d.152), iar potrivit avizului de recepție recursul nu a fost recepționat de către Dermeș Denis, plicul fiind restituit cu mențiunea „plecat” (f.d.154).

Până la data examinării recursului referință nu a fost depusă.

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

În conformitate cu art.432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurent nu pot duce la admisibilitatea recursului, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

În acest context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt. Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a

recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurenței, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acesteia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de Organizația de Creditare Nebancară „Corporația de Finanțare Rurală” Societatea pe Acțiuni.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Organizația de Creditare Nebancară „Corporația de Finanțare Rurală” Societatea pe Acțiuni.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru